

ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΡΘΗΝ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΙΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Εἶναι ἡ ἀπάντησίς μας εἰς τὴν ἐξ Ἀνατολῶν ἀπειλήν

Ὑπὸ ANDRÉ RAILLET

1. Εἰσαγωγή

Ὁ σημερινὸς κόσμος εἶναι διηρημένος εἰς μεγάλας ἀγοράς. Αὐτὸ ἀποτελεῖ κεφαλαιώδους σημασίας γεγονός, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι—συνηθισμένοι εἰς τὰς περιορισμένης ἐκτάσεως ἐθνικὰς ἀγοράς καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς διὰ τῆς πλαγίας ὁδοῦ τοῦ ἀποικισμοῦ—πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ διαπιστώσωμεν, ἐν συνεχείᾳ δὲ ν' ἀποδεχθῶμεν τὰς συνεπείας του.

Εἶναι βέβαιον ὅτι, τόσον εἰς τὴν Χώραν μας, ὅσον καὶ ἐκτὸς αὐτῆς οἱ ὅπαδοι τοῦ οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν νοσταλγίαν τῆς ἐπανόδου εἰς τὸ καθεστῶς τῆς πλήρους ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Ἴσως μάλιστα—ἐκ πρώτης ὄψεως—θὰ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ τοὺς δικαιώσωμεν. Ἐν τούτοις, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ σημερινοῦ κόσμου, ἡ ὁποία, κατ' αὐτούς, συνοδεύεται ἀπὸ μίαν παρακμὴν τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς, ἐμφανίζεται τοιαύτη, ὥστε νὰ φαίνεται ἀδύνατος ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὰ ὀπίσω, εἰς μίαν ἐποχὴν, δηλαδὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ πλήρης ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν ἀπέβαινε ἀποκλειστικῶς ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Δύσεως.

2. Ὀλίγα ἰδέαι ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀποικιακῶν αὐτοκρατοριῶν

Ἐν πρώτοις, αὐτὴ ἡ διαίρεσις τοῦ κόσμου εἰς χωριστὰς μεγάλας ἀγοράς εἶναι συνέπεια μιᾶς ἐξεγέρσεως. Τῆς ἐξεγέρσεως τῶν λαῶν, τῶν ὑποτεταγμένων ἄλλοτε εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν κυριαρχίαν τοῦ βρεττανικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 17ου καὶ κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα, ἀνηγέρθη ἐπάνω εἰς τὰ ῥεῖπια τῶν πρώτων ἀποικιακῶν αὐτοκρατοριῶν, τῶν δυνάμεων δηλαδὴ τῶν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

Ἡ «ἀποκλειστικότητα» τῆς ἰσπανικῆς αὐτοκρατορίας ἐτερματίσθη τὸ 1713, διὰ τῆς διατάξεως «περὶ ἐλευθέρου πλοίου». Κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συνθήκης τῆς Οὐτρέχτης, ἡ Ἀγγλία ἐπέβαλε μερικῶς τὴν ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τοῦ «interlope», δηλαδὴ τοῦ λαθρεμπορίου εἰς θάρος τοῦ ἰσπανικοῦ μονοπωλίου. Καθ' ἕκαστον ἔτος, ἐν ἀγγλικῶν πλοίων—τὸ «ἐλεύθερον πλοῖον», ὅπως ὠνομάζετο—εἶχε δικαίωμα νὰ ταξιδεύῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν ἰσπανικῶν λιμένων τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς καὶ νὰ διεξαγάγῃ ἐμπόριον. Δέκα ἔτη ἐνωρίτερον, ἡ Πορτογαλία εἶχε παραχωρήσει εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸ μονοπώλιον ἐπὶ τῶν ἀποικίων τῆς εἰς τὴν Βραζιλίαν. Ἡ Ὁλλανδία, ὁ ἄλλοτε κυβερνήτης τῆς ὁποίας Γουλιέλμος ὁ Γ' ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, παρεχώρησεν εἰς τὴν τελευταίαν μαζὺ μὲ τὸν ἡγεμόνα τῆς καὶ τὴν ἐμπορικὴν τῆς δύναμιν. Ὡς πρὸς τὴν Γαλλίαν, αὐτὴ, τὸ 1713, παρέδωκεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰς κλειδὰς τῆς αὐτοκρατορίας τῆς (κατεδάφισις τοῦ φρουρίου τῆς Δουνκέρκης, Ἀφρικὴ, Νέα Σικωτία), μετὰ παρέλευσιν δὲ πενήτην ἔτων ἐγκατέλειπε

και αυτην την ιδιαν την αυτοκρατοριαν της (Καναδάς, Ινδία). Η Ἀγγλία ἤτο πλέον ἐλευθέρα νὰ ἐγκαταστήσῃ παντοῦ τὸ μονοπώλιόν της.

Αἱ αυτοκρατορίαι αὐταὶ εἶχον ἐπιβάλλει τὸ σύστημα τοῦ «ἀποικιακοῦ συμφώ-
νου». Κατ' αὐτὸ, ἡ μὲν μητρόπολις διετῆρει τὸν στόλον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ
ἐμπόριον, ἡ δὲ ἀποικία τὴν παραγωγὴν νέων ἀκατεργάστων ἀγαθῶν, μεταλλευτι-
κῶν κατ' ἀρχάς, ἀργότερον ὅμως καὶ γεωργικῶν. Ἦτο ἔν τραχύτατον σύστημα
αὐταρχικοῦ μονοπωλίου. Ἡ Ἀγγλία, καταλύουσα ἢ διατηροῦσα δι' ἴδιον λογα-
ριασμόν αὐτὸ τὸ μονοπώλιον, δὲν διέφυγε τὸν κανόνα. Ἐθεμελίωσεν ὅμως τὴν
τρομακτικὴν δύναμιν τῆς αυτοκρατορίας της ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς βιομηχανικῆς
προόδου. Ἀπετέλει, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὴν μόνην «ἰσχυράν» περιοχὴν τῆς γῆς
καὶ κατῴρθωσεν οὕτω νὰ κατευθύνῃ ὅλα τὰ ἐμπορικὰ ρεύματα τοῦ κόσμου πρὸς
τάς ἀποθήκας της καὶ μάλιστα νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν πολυτέλειαν—ἐπὶ ὄρι-
σμένον χρόνον—μιάς συγχαλακτικῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία ἀπὸ κανένα βιομηχανι-
κὸν ἢ ἐμπορικὸν ἀνταγωνισμόν δὲν διέτρεχε κίνδυνον.

3. Αἱ Η.Π.Α. δημιουργοῦν πρῶται μίαν μεγάλην «προστατευομένην» ἀγορὰν

Πρῶται αἱ Η.Π.Α. κατέλυσαν αὐτὴν τὴν βρεττανικὴν ὑπεροχὴν καὶ ἐθεμε-
λίωσαν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν εὐημερίαν των, ὅχι ἐπὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐσωτε-
ρικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς «προστασίας» μιᾶς μεγάλης ἀγορᾶς. Αὐτὸ ἀπε-
τέλεσεν οἰκονομικὴν ἐπανάστασιν σπουδαιότεραν ἴσως ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἐπανά-
στασιν τὴν ὁποίαν αἱ Η.Π.Α. ἐγκαινίασαν ἐπὶ τῆς γῆς. Μὲ τὸν πόλεμον τῆς ἀνε-
ξαρτησίας κατέλυσαν τὸ ἀποικιακὸν σύμφωνον καὶ ἀπέκτησαν βιομηχανίαν, ἐμπό-
ριον καὶ ναυτικόν. Μὲ τὴν νίκην των ἐπὶ τῶν Νοτίων, οἱ Βόρειοι ἐξεσφάλισαν
τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν περιοχῶν αἱ ὁποῖαι παρῆγον δάμδακα, σακχαροκάλαμον καὶ
καπνόν, τῶν μᾶλλον ἐξαγωγικῶν δηλαδὴ περιοχῶν, αἵτινες εὕρισκοντο ἀκόμη ἐπὶ
τῆς ἐμπορικῆς τροχίᾳς τῆς Ἀγγλίας.

Ἄν ἐξετάσωμεν μὲ προσοχὴν αἷτια καὶ συνεπείας, θὰ παρουσιάσουν εἰς
ἡμᾶς, ἄραγε, διαφορετικὴν ὄψιν αἱ πολιτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἐπαναστάσεις αἱ
ὁποῖαι ἐσημειώθησαν κατὰ τὸν τρέχοντα αἰῶνα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀμερικανικὴν ἐπα-
νάστασιν, ἡ ὁποία συνετελέσθη εἰς δύο χρόνους; Τὸ γεγονός ἐστὶ αἱ πρῶται ἔλα-
θον χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ ἔχει προσδώ-
σει εἰς αὐτάς μίαν ὄψιν ἰδεολογικῆς βιαιότητος καὶ διεθνιστικῆς οὐτοπίας, ἡ
ὁποία δύναται νὰ δημιουργῇ αὐταπάτας. Ἐν τούτοις ἐπέβαλον ὅλοι τὴν διευθυνο-
μένην οἰκονομίαν καὶ προσεπάθησαν νὰ δημιουργήσουν ἓνα αὐτόνομον οἰκονομικὸν
χώρον. Περιβαλλόμενοι τὸν προλεταριακὸν φωτισμόν, αἱ ἐξεγέρσεις αὐταὶ
κατέληξαν εἰς ἰσαριθμοὺς νέας ἀποσκιρτήσεις τῶν «πτωχῶν χωρῶν» ἀπὸ τὴν κη-
δεμονίαν τοῦ βρεττανικοῦ συστήματος. Μέσῳ τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἐπροχώρησαν πρὸς
μίαν ἐπιταχυομένην διαρκῶς βιομηχανικὴν κινητοποίησιν χωρὶς τὴν βοήθειαν ξέ-
νων κεφαλαίων καὶ ἀντικατέστησαν τὸν καπιταλισμόν μὲ τὴν ἀναγκαστικὴν
ἐργασίαν.

4. Αἱ σοσιαλιστικαὶ ἐπαναστάσεις ὁλοκληρῶνουν τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὴν «παγ- κόσμιον οἰκονομίαν» εἰς τὸν οἰκονομικὸν διαχωρισμόν τοῦ κόσμου

Οὕτω πραγματοποιεῖται ἡ μετάβασις ἀπὸ μίαν φαινομενικῶς τοῦλάχιστον
παγκόσμιον οἰκονομίαν εἰς ἓνα οἰκονομικὸν διαχωρισμόν τοῦ κόσμου, συγχρόνως.

ὅμως διαχωρισμὸν πολιτικὸν καὶ ἰδεολογικόν, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπεικονίζει τὴν διάρ-
 θρωσιν τῆς σημερινῆς διεθνoῦς ζωῆς. Ἡ ταχεῖα παρακμὴ τῆς βρεττανικῆς ὑπερο-
 χῆς (διὰ τὴν ὁποίαν ἢ πτώσις τοῦ Ἄντονου Ἦντεν τὴν ἐπομένην τῆς διαλύσεως
 τῶν αὐταπατῶν, σχετικῶς μὲ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Σουέζ, ἀποτελεῖ σημαντικὴν χρο-
 νολογίαν) ἠκολούθησεν ἀκριβῶς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
 νέων οικονομικῶς κυριάρχων περιοχῶν τῆς γῆς. Αἱ ἐπαναστάσεις αἱ ὁποῖαι κατέ-
 λυσαν τὴν ἐνότητά τῆς «παγκοσμίου ἀγορᾶς» δυνατὸν νὰ εἶχον ἰδεολογικὴν μορ-
 φήν, κομμουνιστικὴν, ἐθνικιστικὴν ἢ φυλετικὴν. Ἐν τούτοις δὲν ἀπεδείχθησαν
 σταθεραί, παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον παρέμειναν προσηλωμένα εἰς μίαν προοδευτικὴν
 ἐκβιομηχάνισιν καὶ εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν μεγάλων ἀγορῶν.

Πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ καλῶς εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἡ μεγάλη σημασία τὴν
 ὁποίαν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἡ πολιτικὴ γεωγραφία, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς
 ὁποίας πραγματοποιεῖται, δπουδῆποτε τῆς γῆς, αὐτὴ ἡ φάσις τῆς συγχρόνου
 οἰκονομίας.

Ὁ Λένιν διέσωσε τὸν χῶρον τοῦ ἐκκληρονόμησεν ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορίαν
 τῶν τσάρων, ὀργανώσας αὐτὸν συνομοσπονδιακῶς. Ἡ ἐπαναστατικὴ Κίνα κληρο-
 νομεῖ ἱστορίαν 2000 ἐτῶν. Ἐκ παραλλήλου ἡ Ἀμερικανικὴ Ὁμοσπονδία ἐβλά-
 στησεν ἐπὶ οἰκονομικοῦ καὶ πολιτικοῦ πεδίου.

Ὁ παγκόσμιος χαρακτήρ τῶν βρεττανικῶν συμφερόντων, δυνατὸν νὰ ἐμφα-
 νίζεται μόνον ὡς συνέπεια τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος. Ἐν τούτοις, εἰς
 τὴν πραγματικότητά, τὸ σύστημα τοῦτο ὀφείλετο εἰς τὸ ὅτι ὀπισθεν τῶν συμφε-
 ρόντων εὐρίσκετο μία δλόκληρος αὐτοκρατορία καὶ ζῶναι ἐπιρροῆς ἐξησφαλιζόμε-
 ναι ἀπὸ ἓνα ἀξιοθαύμαστον σύμπλεγμα ναυτικῶν δάσεων.

Εἶναι λοιπὸν ἀληθές, ὅτι ὁ ἀποικιακὸς καὶ ἐπιχειρηματικὸς κεφαλαιοκρατι-
 σμὸς ἐχρησιμοποίησε τὴν κρατικὴν ἰσχὴν διὰ νὰ κατασιγάσῃ τὴν δίψαν του διὰ
 νέους πόρους, καθὼς καὶ τὴν ἐλπίδα του διὰ τὴν ἀπόκτησιν νέων ἀγορῶν (ἐλπίδα,
 ἡ ὁποία ἄλλωστε ἀπεδείχθη ἀπατηλή, ἐφ' ὅσον δὲν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἡ ἀδυ-
 ναμία τῶν ὑπαναπτύκτων Χωρῶν νὰ ἀναπτυχθοῦν ἐσωτερικῶς κατὰ τρόπον οὐσια-
 στικόν). Καὶ πάλιν ὅμως πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἡ προσπάθεια τῶν
 εὐρωπαϊκῶν Χωρῶν νὰ δημιουργήσουν ἀποικιακὰς αὐτοκρατορίας, διαρκoῦντος τοῦ
 19ου αἰῶνος, προέκυψεν ἀπὸ τὴν συνάσθησιν τῆς ἀνεπαρκειᾶς τοῦ ἰδικoῦ των πο-
 λιτικοῦ χώρου.

5. Μόνον ἡ Εὐρώπη δὲν ἐκκληρονόμησεν ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν παρελθόν τῆς τὰ πλαίσια μιᾶς μεγάλης ἀγορᾶς

Σήμερον, ὀπότε παριστάμεθα μάρτυρες τῆς ἀμπύτιδος τῆς ἰσχύος τῶν εὐρω-
 παϊκῶν αὐτοκρατοριῶν, ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πολιτικῶν μας χώρων, οἱ ὁποῖοι μᾶς
 ἐκκληρονόμηθησαν ἀπὸ τοὺς διαμελισμοὺς οἵτινες ἐσημειώθησαν εἰς τὴν Δύσιν κατὰ
 τὸν Μεσαίωνα, ἀνεπάρκεια ὅλως ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις
 τῆς οἰκονομίας, σημειοῦται ἐν φαινόμενον σχεδὸν μοναδικόν ἐπὶ τῆς γῆς. Πρά-
 γματι, μόνον ἡ Εὐρώπη εἶναι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν κατατεμαχισμένη. Μόνον ἡ
 Εὐρώπη δὲν παρέλαθεν ἔτοιμα ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν παρελθόν τῆς τὰ πλαίσια μιᾶς
 μεγάλης ἀγορᾶς.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ συγκρότησις μιᾶς κοινῆς ἀγορᾶς—διὰ

τῆς συνεταιριστικῆς, τρόπον τινά, ἐνώσεως τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν πολιτικῶν χώρων—δὲν εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα τίποτε ἄλλο παρὰ ἀντίδρασις εἰς τὴν ἀπειλὴν ἐνδὸς μεγάλου ἀνταγωνισμοῦ, ἢ ὁποῖα ἐνθυμίζει τὸν ἀνάλογον τρόπον ἐνεργείας τῶν μικρῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦνται ἀπὸ τὴν παντοδυναμίαν τῶν τράστ. Ἴδού διατὶ ὁ «εὐρωπαϊκὸς συνεταιρισμὸς» ἢ ἀκόμη καλλίτερον ἢ «Εὐραφρικὴ» εἶναι εἰς τὴν θάσιν των κάτι περισσότερον ἀνθρώπινον καὶ περισσότερον κοινωνικὸν ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐκείνας ἀγοράς, τῶν ὁποίων ἢ καταγωγὴ ἀνάγεται εἰς τὰς μεγάλας ἀποικιακὰς αὐτοκρατορίας τοῦ παρελθόντος, ὅπως ἢ ρωσικὴ καὶ ἢ κινεζικὴ.

Δυνατὸν ὅμως νὰ παρατηρηθῆ ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω, ἀπλῶς μετατίθεται τὸ πρόβλημα. Ἐχομεν λοιπὸν πλεονεκτήματα, διαθέτοντες μίαν μεγάλην ἀγοράν ; Εἰς αὐτὸ τὸ ἐρώτημα οἱ ὀπαδοὶ τοῦ οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ ἀπαντοῦν ὅτι ἢ μεγάλη ἀγορὰ εἶναι ἕνα ὑποκατάστατον τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς, ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι χρήσιμος, διότι ἐπιτρέπει τὴν λειτουργίαν, ἢ, ἀκόμη περισσότερον, ἐντείνει τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ τῆς ἐξειδικεύσεως. Ἐν τούτοις οἱ τεχνικοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, φιλελεύθεροι ἢ ὄχι, ἢμποροῦν νὰ ἀποδείξουν πόσον χρήσιμος εἶναι ἢ ὑπαρξίς ἐνδὸς μεγάλου ἀγοραστικοῦ κοινοῦ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν μελετῶν τῶν ἀγορῶν καὶ διὰ τὴν συγκέντρωσιν τεραστίων κεφαλαίων, ἀπαιτήτων διὰ τὴν ἀντιμέτωπισιν τῶν δαπανῶν δι' ἐργαστηριακὰς ἐρεύνας καὶ ἐπενδύσεις, ὅταν μάλιστα εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν σήμερον τὰς κλειδάς τῆς βιομηχανικῆς ἰσχύος. Ὑπογραμμίζουν ὡσαύτως, τὸν στενὸν σύνδεσμον ὁ ὁποῖος ὑπάρχει μεταξὺ ἐπέκτασεως τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν μορφῶν ἐκείνων τῶν μηχανισμῶν παραγωγῆς, ποὺ εὐρίσκονται ἤδη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως, ὅπως τὰ ἐργαστάσια αὐτομάτου λειτουργίας, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς μαζικῆς παραγωγῆς των δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν—ὅπως καὶ ἕνας ἀνοικτὸς κρουνὸς—χωρὶς μεγάλας διεξόδους.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ αὐτοματισμοῦ ἀπαιτεῖ, πράγματι, μίαν μεγάλην ἀγοράν.

6. Ἡ ἀνατροπὴ τῆς οἰκονομικῆς προοπτικῆς εἶναι τὸ πραγματικὸν πλεονέκτημα τῆς μεγάλης ἀγορᾶς

Ὅσοι ἔχουν γευθῆ τὴν ἐμπειρίαν τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς ἰταλικῆς κυρίως οἰκονομίας, ὡς καὶ ἐκ τῆς προσπάθειάς των διὰ τὴν κατάλληλον διαρρύθμισίν των, ἤχησαν εἰς τὴν διευκρίνησιν τῆς οἰκονομικῆς πραγματικότητος ὑπὸ τὴν ἔνοϊαν μιᾶς «συγκεκριμένης οἰκονομίας». Αὐτοὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διατυπώσουν μερικὰς ἀξιολόγους παρατηρήσεις. Δι' αὐτούς, τὸ πραγματικὸν πλεονέκτημα μιᾶς μεγάλης ἀγορᾶς συνίσταται εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς οἰκονομικῆς προοπτικῆς, τὴν ὁποίαν συνεπιφέρει.

Εἰς τὰς Η.Π.Α., τὰ 95 % τῶν ἐπιχειρήσεων ἀφοροῦν τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ ὁδηγεῖ τοὺς ἀμερικανοὺς παραγωγοὺς εἰς τὴν κατανόησιν τῆς τεραστίας σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει δι' αὐτούς ἢ στάθμη τοῦ ἀμερικανικοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Ἀπὸ τὴν φροντίδα αὐτὴν πηγάζει ἢ ἐπιτυχὴς ἰσορροπία μετὰ τῶν δυνατοτήτων καταναλώσεως καὶ τῆς παραγωγικότητος, τῶν ὑψηλῶν μισθῶν καὶ τῆς τεχνικῆς προόδου, τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου.

Μία σύγχρονος μεγάλη αγορά είναι εις πρωτότυπος χώρος οικονομικής αναπτύξεως, εις οικονομικός χώρος συγχρονισμένος, εις τούς κόλπους του οποίου ή έκτασις τών εσωτερικών συναλλαγών είναι άπείρως σημαντικώτερα τών μετά του έξωτερικού πραγματοποιουμένων.

7. Μεγάλη αγορά σημαίνει αναζήτησιν ισορροπίας

Είναι άληθές, ότι ο οικονομικός διαχωρισμός του σημερινού κόσμου ανταποκρίνεται προς την άπαιτήσιν αυτήν, υπό διαφόρους μορφάς και εις διάφορον έκαστοτε στάθμην. Έκεινο τὸ ὅποιον συχνά μᾶς ἐξαπατᾶ εἶναι ὁ διάφορος χρόνος καθ' ὃν ἀναπτύσσεται τὸ φαινόμενον τοῦτο. Ὁ διαχωρισμός εις ἀγοράς σχετικῶς στεγανάς, ἀνταποκρίνεται εις τὰς ἀνάγκας ὠρισμένης φάσεως τῆς διαδικασίας τῆς βιομηχανοποιήσεως. Ἐνῶ εις μίαν περιοχὴν μόλις ἀρχίζει, ἄλλου ἔχει παρέλθει. Ἄλλοτε ἔχει γοργὸν ρυθμὸν διότι πραγματοποιεῖται εις μίαν νέαν χώραν με συγχρονισμένα μέσα, ἐνῶ ἄλλοτε ὁ ρυθμὸς εἶναι βραδύς, διότι πρέπει νὰ ὑπερνηθῆ ἡ δυσκαμψία τῶν ἠθῶν καὶ τὸ βάρος τῶν μαζῶν.

Ἡ μεγάλη ἀγορὰ ἀνταποκρίνεται εις τὴν ἀναζήτησιν μιᾶς ἰσορροπίας. Βεβαίως, αἱ προϋποθέσεις καὶ οἱ παράγοντες αὐτῆς τῆς ἰσορροπίας διαφέρουν ἀπὸ τῆς μιᾶς μεγάλης ἀγορᾶς εις τὴν ἄλλην. Ἐν τούτοις, ὅσον καὶ ἂν ποικίλλῃ ὁ μηχανισμός κατὰ τὸν ὅποιον συντελεῖται ἡ ἐπέκτασίς τῆς, ἡ ἐπιδιώξις τῆς ἀποτελεῖ καθολικὸν φαινόμενον.

Ἐνταῦθα προβάλλει εις γενικὸς κανὼν. Εἰς πείσμα τῆς φιλελευθέρως πεποιθήσεως εις μίαν ἐξειδίκευσιν, φθάνουσιν εις τὰ ἄκρα, ἡ μεγάλη ἀγορὰ ὀφείλει ν' ἀποκτήσῃ ἐσωτερικὴν ποικίλιαν ἐξαιρετικῶς πολύπλοκον. Αὐτὸ εἶναι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τῆς συγκρότησιν τόσο ἀπαραίτητον, ὅσον καὶ ἡ ἄσκησις, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς δημιουργίας τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀγορᾶς, μιᾶς προστατευτικῆς καὶ συνεποῦς ἐμπορικῆς πολιτικῆς.

Συνέπεια τοῦ κανόνος αὐτοῦ εἶναι, ὅτι δλόκληρος ἡ ἐδαφικὴ ἔκτασις εἶναι χρήσιμος. Ὅσον περισσότερον εἶναι πυκνοκατωκημένη, τόσον περισσότερον πρέπει νὰ παίζει τὸν ρόλον τῆς ὡς ὀργανικὸν τμῆμα τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς. Συνεπῶς, αἱ ζωνταναὶ οικονομίαι τῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν ἀποτελοῦν τοὺς ἀναγκαίους τροχοὺς τῆς μεγάλης ἀγορᾶς. Εἶναι δὲ ζωνταναί, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ποικιλίας καὶ τῆς πολυμορφίας ποὺ ἐμφανίζουσιν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐδαφικὸς χώρος καὶ πληθυσμὸς παρουσιάζονται ὡς σκοποὶ καὶ συγχρόνως ὡς μέσα μιᾶς οικονομίας ἀνάγκης καὶ ὡς θεμέλιον μιᾶς ἀκτινοβολούσης οικονομικῆς ἰσχύος.

8. Μεγάλη ἀγορὰ σημαίνει ὀργάνωσιν τῆς ἀναπτύξεως

Βιομηχανοποιήσις, ἐμπορικοποιήσις καὶ συγχρονισμός εις ὅλους τοὺς τομεῖς! Πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν τῶν σκοπῶν πρέπει νὰ διαδῶμεν τὸ «κατώφλιον τῆς ἀποτελεσματικότητος». Εἰς περιοχὰς πτωχὰς καὶ πυκνοκατωκημένας, ἐπιβάλλεται ἡ ἔδρυσις βιομηχανιῶν κατεργασίας αἱ ὁποῖαι ἔχουν κυρίως ἀνάγκην ἐργατικῆς δυνάμεως. Περιοχαὶ με πλούσιον ὑπέδαφος δύνανται νὰ ἀξιοποιηθῶν δι' ἐπενδύσεων «ἐπιφανείας» καὶ διὰ τῆς προσελεύσεως πληθυσμῶν διὰ τὴν καλλιτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ὑπάρχοντος πλοῦτου. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ μεγαλύτερα δυνατὴ ἀπόδοσις. Πρὸς τοῦτο ὁμως ἀπαιτεῖται συντονισμός εις τὰς ἐπενδύσεις. Ἴδού

διατί μία μελετωμένη πολιτική αξιοποιήσεως—δπως ακριθῶς και μία τράπεζα ἐπενδύσεων, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἐνίσχυσιν ἐταιρειῶν τοπικῆς ἀναπτύξεως, ὡς αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ἐσχάτως ἡ Γαλλία—και κυρίως μία πολιτικὴ ἐπενδύσεων, ἀποτελοῦν τὰ θεμελιώδη, τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ τὴν συγκρότησιν μιᾶς μεγάλης και πραγματικῶς συγχρονισμένης ἀγορᾶς. Ἡ μεγάλη ἀγορὰ—μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἐσωτερικῶν φραγμῶν—δὲν δημιουργεῖται διὰ τῆς ἀπρογραμματίστου μετακινήσεως τῶν κεφαλαίων (ἐντεῦθεν δὲ και τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως). Μεγάλη ἀγορὰ σημαίνει ὀργάνωσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως και τοῦ πληθυσμοῦ ἐπὶ μιᾶς εὐρείας ἐδαφικῆς περιοχῆς και καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, ἢ, γενικώτερον, τοῦ χώρου τούτου (διότι δυνατόν νὰ περικλείῃ και θαλάσσιον χῶρον καθὼς και περιοχὰς ἐμπορικῆς ἐπιρροῆς).

9. Μεγάλη ἀγορὰ σημαίνει ὀρθὴν διαρρῦθμισιν ἐνὸς ἐδαφικοῦ χώρου

Πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι ὁ ἀνωτέρω ὀρισμὸς δίδει μίαν ἀπάντησιν (εἰς τὴν ἰδικὴν μας περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ κοινὴ ἀγορὰ συγκροτεῖται ἀπὸ πολλοὺς ἐθνικοὺς χώρους) εἰς τὰς πολὺ ἐδλόγους ἀνησυχίας, τὸσον αὐτῶν τούτων τῶν ἐνδιαφερομένων ἐθνῶν, ὅσον και τῶν διαφόρων ἐπαγγελματικῶν κλάδων, οἵτινες κινουῦνται εἰς μίαν και τὴν αὐτὴν χώραν. Καθησυχάζει ἀπολύτως τοὺς φόβους τοὺς ὁποίους προκαλεῖ ἐνίοτε ἡ τελωνειακὴ ἔνωσις. Πράγματι, οἱ φόβοι αὐτοὶ θὰ εἶναι ἀδικαιολόγητοι, ἂν ἡ οἰκονομικὴ διαρρῦθμισις τοῦ χώρου και ἡ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις ἐξασφαλίσουν τὴν βεβαιότητα, καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, ὅτι οὐδεμία περιοχὴ τῆς θὰ εἶναι δυνατόν νὰ δυσπραγῇ, χωρὶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου νὰ ἀπειληθῆται συγχρόνως ἡ εὐημερία τοῦ συνόλου, καθὼς και ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαφόρων περιοχῶν ἀλληλεγγύη θὰ εἶναι ὀργανωμένη.

Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ γίνεται λόγος περὶ «ἐθνικοῦ χώρου», ἀλλὰ περὶ «εὐρωπαϊκοῦ χώρου», ὁ ὁποῖος θὰ περιλαμβάνῃ ὀρισμένον ἀριθμὸν οἰκονομικῶν περιοχῶν, ἐκτεινομένων συχνὰ ὑπεράνω συνόρων, π.χ. περιοχὴ Ρήνου, "Ἀλπεων κλπ. Ἐπὶ πλεόν, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐσωευρωπαϊκῶν ἀγορῶν, ἡ ὁποία θὰ προκύψῃ ἐντεῦθεν, θὰ κατευνάσῃ τὰς ἀνησυχίας τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ και αὐτῶν τῶν παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι, μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης θὰ συγκεντρώνουν, πρὸ παντός ἄλλου, τὸ ἐνδιαφέρον των εἰς τὰς ἐξαγωγὰς.

"Ἄν συναντῶνται τόσαι δυσχέρειαι και, ἰδιαιτέρως, ἂν ἡ Γαλλία θέτει τὸσους ὅρους διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς κοινῆς ἀγορᾶς, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν ὀπισθοδρομικὴν νοστροπίαν, ἡ ὁποία ἔχει μέχρι στιγμῆς ἐπιδειχθεῖ σχετικῶς, νοστροπίαν προεκτείνουσαν εἰς τὸ μέλλον μερικὰς κακὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος (ὑπερβολικὴ φροντίς διὰ τὰς ἐξαγωγὰς, ἢ φροντίς διὰ τὴν ὑπερβολικὴν διεύρυσιν ἐνὸς οἰκονομικοπολιτικοῦ χώρου ἐξαιρετικῶς περιορισμένου, ἢ ἔντασις τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς θάρος τῶν γειτόνων, ἐνῶ αἱ ἀποικίαι ἐξακολουθοῦν ν' ἀποτελοῦν πάντοτε πεδῖον ἀπηγορευμένον εἰς τρίτους). Εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν ἐξετάζονται ἐπαρκῶς αἱ ἀπέραντοι οἰκονομικαὶ δυνατότητες μιᾶς μεγάλης ἀγορᾶς ὀργανωμένης ἐκ τῶν ἔσω. Και ἂν χῶραι ὅπως ἡ Γαλλία ἀναμένουν προηγουμένως μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸ πρῶτον ἐρώτημα—ὁ φόβος περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, μήπως εὐρεθῇ εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι ἰσχυροτέρων γειτόνων—ἄλλαι χῶραι ἀποκλειστικῶς βιομηχανικαὶ ἢ ἐμπορικαὶ ἀναμένουν μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸ

δεύτερον ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰς ἀγορὰς τῶν προϊόντων τους. Ἐξ ἄλλου, αὐτὰ τὰ δύο ἐρωτήματα ἐνδιαφέρουν ἐξ ἴσου, τόσον τοὺς εἰδήμονας, ὅσον καὶ τοὺς ἐργαζομένους. Πρέπει δὲ νὰ προστεθῆ, ὅτι ἐνδιαφέρουν ἀκόμη τὸ σύνολον τῶν πληθυσμῶν καὶ ἰδιαίτερος τὰς διαφόρους πολιτικὰς κινήσεις, ὅπως, φερ' εἰπεῖν, τὰ σοσιαλιστικὰ καὶ χριστιανοδημοκρατικὰ κόμματα, τῶν ὁποίων τὴν πρώτην φροντίδα κατέχει ἡ γενίκευσις τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως (βιοτικὸν ἐπίπεδον, βελτίωσις τῶν ὄρων ἐργασίας, νέαι κοινωνικαὶ κατακτήσεις κλπ.). Τὴν κλειδα, λοιπόν, τῆς ἐπιτυχίας μιᾶς μεγάλης εὐρωπαϊκῆς ἀγορᾶς συνιστᾷ ἡ ὀργάνωσις τῆς μεγίστης δυνατῆς ἀναπτύξεως τοῦ χώρου εἰς τὸν ὁποῖον ἐκτείνεται αὕτη, διὰ τῆς καταλλήλου διαρρυθμίσεως—θάσει εὐρέων, πανευρωπαϊκῶν κριτηρίων—τῶν ἐπὶ μέρους περιοχῶν.

Ἄν μάλιστα δὲν ἀποκλεισθοῦν ἀπὸ τὸν χῶρον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐκτείνεται ἡ ἀγορὰ αὕτη καὶ τὰ ὑπερπόντια ἐδάφη (ὡς π.χ. αἱ ἐν Ἀφρικῇ χῶραι—μέλη τῆς Γαλλικῆς Ἐνώσεως), τότε εἶναι φανερὸν ὅτι καὶ μόνον τὸ γεγονός αὐτὸ θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ καθησυχάσῃ ἐπίσης τοὺς ἀνησυχούντας καὶ νὰ τοὺς παράσῃ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ γίνουσι συνεταῖροι τῆς «Εὐραφρικανικῆς» συνεργασίας καὶ ὄχι ἀντικείμενα ἐκμεταλλεύσεως ἐνὸς «εὐρωπαϊκῆς ἀποχρώσεως» νεοαποικισμού.

10. Ἡ μεγάλη ἀγορὰ ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀπάντησιν εἰς τὰς πολιτικὰς ἀπειλὰς καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀσφυξίαν

Ἐπάρχει, ἄρα γε, χρόνος ἀκόμη δι' ἀμφιταλαντεύσεις, προκαταρτικὰς συζητήσεις ἐπὶ συζητήσεων, καθυστερήσεις, προφυλάξεις καὶ συμβιβασμούς :

Ὁ πραγματικὸς λόγος διὰ τὸν ὁποῖον εἶναι ἀνάγκη νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ κοινὴ ἀγορὰ, κύριοι ἐπιχειρηματῆαι—σεῖς ποὺ μεριμνᾶτε πολὺ διὰ τὴν σήμερον καὶ ὄχι ὅσον πρέπει διὰ τὴν αὔριον—ὁ πραγματικὸς λόγος δὲν εἶναι μόνον, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν μίαν «καλὴν ἐπιχείρησιν», συγχρόνως δὲ καὶ ἕνα ἀποτελεσματικὸν ἔργον κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Ὁ λόγος εἶναι, ὅτι ἀποτελεῖ τὴν μόνην λύσιν ἐν ὄψει τῆς οἰκονομικῆς ἀσφυξίας ἣτις ἀπειλεῖ τὴν Εὐρώπην, ἀσφυξίας ἡ ὁποία δὲν εἶναι καθόλου ἄσχετος πρὸς τὴν ἄλλην ἐκείνην ἀπειλήν, τὴν ὁποίαν διατρέχει ἡ Εὐρώπη, νὰ τεθῇ ὑπὸ κηδεμονίαν ἢ νὰ καταστῇ ἀντικείμενον πολιτικῆς καταπίεσεως.

Ὁ Λένιν εἶχε θαυμάσια ἀντιληφθῆ τὸν μηχανισμόν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἱμπεριαλιστικῶν τάσεων τῶν κρατῶν τῆς Δύσεως. Σήμερον εὐρισκόμεθα πρὸ μιᾶς ὑποχωρήσεως αὐτῶν τῶν ἱμπεριαλισμῶν. Ὁ χῶρος τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος περιορίζεται διαρκῶς, εἴτε ἀπὸ τὸ Πεκίνον, εἴτε ἀπὸ τὸ Σουέζ...

Εἰς τὸ ἀποσυνθετικὸν κύρουγμα τῆς Μπαντόγκ καὶ εἰς τὸ δέλεαρ τοῦ δολλαρίου, ἡ Εὐραφρικὴ δὲν ἔχει ν' ἀντιτάξῃ παρὰ μίαν μόνον ἀπάντησιν : Τὴν οἰκονομικὴν συμφωνίαν. Εἴθε νὰ τὸ ἀντιληφθῆ ταχέως καὶ ἀποτελεσματικῶς. Διότι ὁ χρόνος ἐργάζεται ἐναντίον μας. Πράγματι, ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσις οἰκοδομεῖ τὸν σοβιετικὸν οἰκονομικὸν κόσμον, ὑπὸ τὴν σκέπην ἐνὸς ἀκάμπτου κρατικῶν μονοπωλίου ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ χάρις εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῆς ἐργατικῆς τάξεως. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐξέγερσις εἰς τὰς λαϊκὰς δημοκρατίας ἐπιβραδύνει τὴν λειτουργίαν τοῦ μηχανισμοῦ αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ

ὅμως περιπτώσει ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. ἔχει συγκροτήσει μίαν ἰσχυράν οἰκονομίαν καί ἐτοιμάζεται, ἤδη, διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν κατάκτησιν «νέων» ἡπείρων. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πάλιν πλευράν, τὴν ἰδικήν μας, αἱ ἐθνικαὶ οἰκονομίαι ἀνταγωνίζονται ἢ μία τὴν ἄλλην καὶ μάλιστα εἰς βαθμὸν διαρκῶς σκληρότερον, ἐνῶ συγχρόνως περιορίζεται ὁ ἐκ παραδόσεως χώρος τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος τῆς Δύσεως. Ἐπανάστασις εἰς τὴν Κίναν, πόλεμος εἰς τὴν Ἰνδοκίναν, οὐδετεροποιήσις τῶν Ἰνδιῶν, πραξικόπημα εἰς τὴν Μέσσην Ἀνατολήν, ἐξέγερσις εἰς τὴν Ἀλγερίαν, ὅλα αὐτά, εἰς τὴν πραγματικότητα, καταλήγουν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Τὴν ἐπανάληψιν τῆς πορείας τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐξάπλωσις ἀπὸ τὸ Παρίσι πρὸς τὸ Πεκίνον, κατὰ τὴν ἀντίστροφον ὅμως κατεύθυνσιν.

Ἡ Εὐρώπη, εἶναι προφανές, ὅτι ἀπειλεῖται σήμερον, ἂν δὲ αἱ Η.Π.Α. προσφέρουν εἰς ἑαυτὰς τὴν πολυτέλειαν νὰ παριστάνουν τοὺς διαιτητὰς δσάκις ἐγείρονται ἔριδες μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ ὑπολοίπου κόσμου, διερωτώμεθα ἂν ἀντιλαμβάνονται καλῶς τί τοὺς ἐπιφυλάσσει ἢ αὖριον, ἂν ἡ Δύσις ἠττηθῇ εἰς τὸν δρόμον ταχύτητος καὶ ἂν δὲν συγκροτηθῇ ἐκ τῶν ἔσω ἰσχυρῶς.

11. Οὐχὶ οἰκονομικὴ μοιρολατρεία

Τί ἀντιτάσσει λοιπὸν ὁ ἐλεύθερος κόσμος εἰς αὐτὴν τὴν ἐξ ἀνατολῶν ἀπειλήν; Ὁ Στάλιν ἀπήντα: Τὰς οἰκονομικὰς ἀντινομίας του. Δυστυχῶς εἶχε πολὺ δίκαιον. Νόμος τοῦ ἐλευθέρου κόσμου εἶναι ὁ ἀνταγωνισμός. Ὅχι μόνον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐκάστης χώρας, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ἄς ἀφήσωμεν τὰς Η.Π.Α. Μόνον μικρὸν μέρος τῆς οἰκονομικῆς τῶν ὀντότητος εἶναι δεσμευμένον ἐκτὸς τῶν ὁρίων των. Τὸ οὐσιωδέστερον μέρος παραμένει ἐπὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἐδάφους. Ὁ ἀνταγωνισμός διὰ τὰς Η.Π.Α. δὲν εἶναι παρὰ κινήτηριος δύναμις διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν των. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπορροφῶν καὶ διανέμουν ἀκόπως.

Ἀλλῶς ὅμως ἔχουν τὰ πράγματα διὰ τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Αἱ χώραι αὗται, ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ ἀντιτίθενται ἢ μία πρὸς τὴν ἄλλην, εἰς τὴν Δαμασκὸν ἢ εἰς τὸ Νέον Δελχί καὶ ἐφαρμόζουν ἕνα ντάμπινγκ, εἰς ἐπίπεδον κατώτερον τοῦ κόστους παραγωγῆς, διὰ νὰ διατηρήσουν τὴν εὐνοίαν ἀφερεγγύων πελατῶν ἢ τῶν σφετεριστῶν τοῦ Καίρου. Ἔτσι ἐνίοτε χρεωκοποῦν αἰφνιδίως μερικαὶ εὐημεροῦσαι καὶ καλῆς φήμης ἐπιχειρήσεις...

Οἰκονομικὴ μοιρολατρεία; Ὅχι ἀπαντᾷ ἡ Κοινὴ Ἀγορά, ἀρνούμενη τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν υποδούλωσιν τὴν τε ἐθνῶν καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀμφοτέρων ἀνοήτως προσηλωμένων εἰς ἀντιλήψεις ἀτομιστικὰς καὶ ἐγωιστικὰς. Διὰ τὴν πραγματοποίησίν της, ὅμως ἐπιβάλλεται ἢ συμμόρφωσις πρὸς ὄρισμένον ἀριθμὸν κανόνων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τεθῇ πλέον κατὰ μέρος ἢ ἀρχῇ «ἕκαστος δι' ἑαυτὸν» καὶ νὰ ἐμπεδωθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη.

Ἐν πρώτοις ἡ Κοινὴ ἀγορὰ ἔχει ἀνάγκην προστασίας διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὴν ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν βιομηχανικῶν κολοσσῶν, νὰ σταματήσῃ τὴν σοβιετικὴν διεΐδυσιν καὶ τὸ ντάμπινγκ, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζουν φυσικὰ αἱ χώραι χαμηλοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ Εὐρώπη ὀλιγώτερον πλουσία ἀπὸ τὴν Ἀμε-